

KUTSESTANDARD

KUTSENIMETUS				
Kutsetase	Kutsenimetus	Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel	EKR ¹ tase
I	Plastitöötlu se seadistaja	puudub	Plastitöötlu seadistaja I kutsetase	2
II	Plastitöötlu seadistaja	1. Survevalu, ekstrusioon ja puhumine 2. Rotatsioonvormimine 3. Termovormimine 4. Vahtplasti valmistamine 5. Plastkomposiitide valmistamine	Plastitöötlu seadistaja II kutsetase spetsialiseerumisega survevalule, ekstrusioonile ja puhumisele või rotatsioonvormimisele või termovormimisele või vahtplasti valmistamisele või plastkomposiitide valmistamisele	3
III	Plastitöötlu seadistaja	1. Survevalu, ekstrusioon ja puhumine 2. Rotatsioonvormimine 3. Termovormimine 4. Vahtplasti valmistamine 5. Plastkomposiitide valmistamine	Plastitöötlu seadistaja III kutsetase spetsialiseerumisega survevalule, ekstrusioonile ja puhumisele või rotatsioonvormimisele või termovormimisele või vahtplasti valmistamisele või plastkomposiitide valmistamisele	4
IV	puudub	puudub	puudub	
V	puudub	puudub	puudub	

¹ EKR- Eesti kvalifikatsiooniraamistik. Tasemekirjeldused vt Kutseseadus lisa 1

A osa TÖÖ KIRJELDUS

A.1 TÖÖVALDKONNAD JA AMETINIMETUSED

Plastitöötluste seadistajad töötavad plastmaterjale töötlevates ettevõtetes. Enamlevinud ametinimetuseks on lukksepp-seadistaja.

A.2 TÖÖ EESMÄRK JA SISU

Plastitöötluste seadistaja tagab tema käsutuses olevate plastitöötluste seadmete seadistamisega kvaliteedinõuetele vastava toote valmistamise.

I kutsetase	I kutsetaseme plastitöötluste seadistaja seadistab ja hooldab lihtsamaid seadmeid. Töötab kellegi juhendamisel või meeskonnas.
II kutsetase	II kutsetaseme plastitöötluste seadistaja seadistab ja hooldab integreeritud seadmeid ning korrigeerib seadistusparameetreid. Töötab
III kutsetase	III kutsetaseme plastitöötluste seadistaja seadistab ja hooldab keerulisi integreeritud seadmeid ning korrigeerib seadistusparameetreid. Juhendab ja juhhib teisi töötajaid ning vastutab ressursside optimaalse kasutamise eest.

Kutsealased terminid:

Seadmete all mõistetakse põhi- ja abiseadmeid.

Põhiseade – valmistab toodet, nt survevalumasin, ekstruuder, puhumismasin.

Abiseade – teenindab põhiseadet või käsitleb toodet, nt kuivati, imur, dosaator, segisti, termostaat; robot, veski, konveier, dekoreerimisseade, pakkimisseade.

A.3 KOMPETENTSID EHK TEGEVUSED

	Kutsetase		
	I	II	III
1) Protsessi alustamine	x	x	x
2) Protsessi läbiviimine	x	x	x
3) Protsessi lõpetamine	x	x	x
4) Seadmete hooldus	x	x	x
5) Juhendamine		x	x
6) Juhtimine			x

A.4 TÖÖKESKKOND JA ERIPÄRA

Töökeskonnas võib esineda müra ja kõrgeid temperatuure. Töötamine mõnede materjalidega võib ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat. Töö võib pideva tööprotsessi tõttu toimuda mitmes vahetuses ja nõuda füüsilist pingutust.

Tõsteseadmetega töötamisel nõutakse plastitöötluste seadistajalt vastavat tunnistust.

A.5 TÖÖVAHENDID

Plastitöötluste seadistaja peamiseks töövahenditeks on elektrilised-, hüdraulilised-, pneumaatilised- ja mehaanilised masinad, seadmed ning käsitööriistad, puhastusvahendid ja määrdeained, erinevad mõõteseadmed.

A.6 VÕIMED JA EELISTUSED

Tehniline taip, vastutustunne, õppimisvõime.

A.7 KUTSEALANE ETTEVALMISTUS

Plastitöötluste seadistajaks saab õppida töökohal, kursustel või kutseõppeasutustes.

B OSA KUTSENÕUDED
B.1 KOMPETENTSID EHK TEGEVUSED

Kompetents 1 Protsessi alustamine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
1. Tutvub juhendite, eeskirjade ja tehnilise dokumentatsiooniga 2. Kontrollib seadme ja materjali olemasolu ning nõuetele vastavust 3. Valmistab ette seadme protsessi läbiviimiseks 4. Käivitab ja käitab seadet 5. Käitab tõsteseadmeid 6. Vahetab vormid 7. Seadistab seadme	1. Tutvub juhendite, eeskirjade ja tehnilise dokumentatsiooniga 2. Kontrollib seadmete, tööriistade ja materjalide olemasolu ning nõuetele vastavust 3. Valmistab ette materjalid ja seadmed protsessi läbiviimiseks 4. Käivitab ja käitab seadmeid 5. Käitab tõsteseadmeid 6. Vahetab vormid 7. Seadistab seadmeid	1. Tutvub juhendite, eeskirjade ja tehnilise dokumentatsiooniga 2. Kontrollib seadmete, tööriistade ja materjalide olemasolu ning nõuetele vastavust 3. Valmistab ette materjalid ja seadmed protsessi läbiviimiseks 4. Käivitab ja käitab seadmeid 5. Käitab tõsteseadmeid 6. Vahetab vormid 7. Seadistab seadmeid 8. Töötab välja uute toodete seadistusparameetrid lähtuvalt materjali omadustest ja tootest 9. Optimeerib toote seadistusparameetrid lähtuvalt materjali omadustest ja tootest

Kompetents 2 Protsessi läbiviimine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase

<ol style="list-style-type: none"> 1. Jälgib seadme tööd 2. Käitleb materjali 3. Hooldab seadmeid ja vorme kasutades puhastus- ja määrdeaineid 4. Jälgib ja hindab toodete vastavust ettenähtud kvaliteedinõuetele 5. Mõõdab toote ettenähtud näitajaid 6. Teavitab vahetut juhti kõrvalekallete esinemisest ja fikseerib need 7. Käitleb valmistoodangut 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jälgib ja tagab seadmete pideva ja ühtlase töö 2. Käitleb materjale 3. Hooldab seadmeid ja vorme kasutades puhastus- ja määrdeaineid 4. Jälgib ja hindab toodete vastavust ettenähtud kvaliteedinõuetele 5. Mõõdab toote ettenähtud näitajaid 6. Avastab, hindab ja fikseerib kõrvalekaldeid ettenähtud töörežiimist ning toote kvaliteedinõuetest. 7. Analüüsib protsessi ja toote kõrvalekaldeid. 8. Kõrvalekallete esinemisel otsustab edasise tegutsemise 9. Korrigeerib vajadusel seadistusparameetreid 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jälgib ja tagab seadmete pideva ja ühtlase töö 2. Käitleb materjale 3. Hooldab seadmeid ja vorme kasutades puhastus- ja määrdeaineid 4. Jälgib ja hindab toodete vastavust ettenähtud kvaliteedinõuetele 5. Mõõdab toote ettenähtud näitajaid 6. Avastab, hindab ja fikseerib kõrvalekaldeid ettenähtud töörežiimist ning toote kvaliteedinõuetest. 7. Analüüsib protsessi ja toote kõrvalekaldeid. 8. Kõrvalekallete esinemisel otsustab edasise tegutsemise 9. Korrigeerib vajadusel seadistusparameetreid 10. Korraldab vahetuse tööd 11. Tagab planeeritud tööde läbiviimise
--	---	---

Kompetents 3 Protsessi lõpetamine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jäädvustab seadistusparameetrid, täidab tehnoloogiakaardi (töökaardi) 2. Käitleb jääkmaterjale ja jäätmeid 3. Puhastab ja seiskab seadme 4. Puhastab ja ladustab töövahendid ja tööriistad 5. Koostab aruandeid (seadme kasutus, materjalide kasutus, valmistoodang, kõrvalekalded jne) 6. Korrastab töökoha 7. Pakib, kaalub ja markeerib materjale 8. Kaalub jäätmeid ja suunab need jäätmekäitlusse 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jäädvustab seadistusparameetrid, täidab tehnoloogiakaardi (töökaardi) 2. Käitleb jääkmaterjale ja jäätmeid 3. Puhastab ja seiskab seadmed 4. Puhastab ja ladustab töövahendid ja tööriistad 5. Koostab aruandeid (seadmete kasutus, materjalide kasutus, valmistoodang, kõrvalekalded jne) 6. Korrastab töökoha 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jäädvustab seadistusparameetrid, täidab tehnoloogiakaardi (töökaardi) 2. Käitleb jääkmaterjale ja jäätmeid 3. Puhastab ja seiskab seadmed 4. Puhastab ja ladustab töövahendid ja tööriistad 5. Koostab aruandeid (seadmete kasutus, materjalide kasutus, valmistoodang, kõrvalekalded jne) ja täidab vahetuse aruandevorme 6. Korrastab töökoha

Kompetents 4 Seadmete hooldus		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase

1. Hooldab seadme vastavalt hooldusjuhendile 2. Loeb tehnilist dokumentatsiooni 3. Kasutab hooldusvahendeid 4. Kasutab puhastus- ja määrdeaineid	1. Hooldab seadmeid vastavalt hooldusjuhendile 2. Loeb tehnilist dokumentatsiooni 3. Kasutab hooldusvahendeid 4. Kasutab puhastus- ja määrdeaineid	1. Hooldab seadmeid vastavalt hooldusjuhendile 2. Loeb tehnilist dokumentatsiooni 3. Kasutab hooldusvahendeid 4. Kasutab puhastus- ja määrdeaineid
---	---	---

Kompetents 5 Juhendamine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
	1. Õpetab, näitab ja selgitab õigeid töövõtteid vähemkogenud töötajatele	1. Õpetab, näitab ja selgitab õigeid töövõtteid vähemkogenud töötajatele 2. Tutvustab ja selgitab tehnilist dokumentatsiooni vähemkogenud töötajatele

Kompetents 6 Juhtimine		
I kutsetase	II kutsetase	III kutsetase
		1. Jagab alluvatele tööülesandeid 2. Töötleb ja vahendab infot 3. Kujundab tõise ja aktiivse sisekliima 4. Ennetab ja lahendab probleeme 5. Korraldab meeskonnatööd 6. Peab arvestust vahetuse töötajate tööaja ja töötulemuste üle

B. 2 TEOREETILISTE TEADMISTE VALDKONNAD

- 1) tööohutus
  - a) töötervishoid ja tööhügieen
  - b) tuleohutus, tulekustutusvahendid
  - c) elektriõhutus, jäätmekäitlus
  - d) esmaabi
- 2) keskkonna ohutus ja keskkonnanõuded
- 3) keeleoskus
  - a) eesti keel – B1
  - b) üks võõrkeel – B1
- 4) arvuti kasutamine – AO 1-4
- 5) seadmete ja tööriistade töö põhimõtted, häirete tekke põhjused ja nende kõrvaldamise meetodid
- 6) seadmete töörežiimid
- 7) seadmete hoolduseeskirjad ja juhendid
- 8) tehniline dokumentatsioon
- 9) kutsealane terminoloogia ja kutsealal kasutatavad normdokumendid
- 10) materjalide omadused, tähistus ja töötlemisrežiimid
- 11) valmistoodangu käitlemise nõuded
- 12) mõõte- ja kontrollseadmed
- 13) materjali- ja jäätmekäitlus
- 14) teadmised hüdraulikast, pneumaatikast, elektrist

15) teadmised mehhaanika- ja lukksepatööst

B.3 NÕUDED KUTSEOMISTAMISEL			
Kutsetase	Töökogemus	Haridustase	Muud nõuded
I	-		läbitud kutseõpe
	1-aastane erialane töökogemus		
II	2-aastane erialane töökogemus	põhiharidus	läbitud kutseõpe
	3-aastane erialane töökogemus	põhiharidus	läbitud vähemalt 1 erialane kursus
III	3-aastane erialane töökogemus	keskharidus	läbitud kutseõpe, juhendamise kogemus viimase aasta jooksul
	5-aastane erialane töökogemus	keskharidus	läbitud vähemalt 3 erinevat erialast kursust, juhendamise kogemus viimase aasta jooksul

C OSA ÜLDINFO JA LISAD

C.1 INFO KUTSESTANDARDI KOHTA	
1. Kutsestandardi number kutseregistris	Plastitöötuse seadistaja I 07-07122012-3.19/6ps Plastitöötuse seadistaja II 07-07122012-3.20/6ps Plastitöötuse seadistaja III 07-07122012-3.21/6ps
2. Kutsestandardi koostajad	Bruno Engel, AS Enko Tallinn Mii Karro, AS Estiko Plastar Varje Kristjuhan, Eesti Plastmassiühing Valentina Massatšihhina, AS Normas Siimo Sedrik, AS B-plast Sven Sapunjan, Nolato Tallinn Polymer AS
3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine	6.-10. november 2006
4. Kutsestandardi kinnitaja	Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev	07.12.2012 otsus nr 9.
6. Kutsestandardi kehtivusaeg	31.12.2014
7. Kutsestandardi redaktsioon/ versioon	uustöötlus
8. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator	plasttoodete tootmise valdkond kood D
9. Ametite klassifikaator (ISCO)	Oskus- ja käsitöölised 823, 724
10. Euroopa kvalifikatsioonide raamistik (EQF)	Plastitöötuse seadistaja I EKR tase 2 Plastitöötuse seadistaja II EKR tase 3 Plastitöötuse seadistaja III EKR tase 5
11. Kutset omistav organ	Eesti Plastmassiühing www.plast.ee
12. Kutsekoda	www.kutsekoda.ee
13. Valdkond	plastitööstus
14. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis	

C.2 KUTSENIMETUS VÕORKEELES	
INGLISE KEELES	
LEVEL	TITLE/
I	Plastic mashinery installer
II	Plastic mashinery installer
III	Plastic mashinery installer
IV	
V	
VEENE KEELES	
УРОВЕНЬ	НАЗВАНИЕ
I	Наладчик по переработке пластмасс
II	Наладчик по переработке пластмасс

III	Наладчик по переработке пластмасс
IV	
V	

C.3 KASUTATUD INFOALLIKAD

C.4 KUTSETE SÜSTEEMI TERMINID JA SELETUSED

Kutsete süsteem on edukaks kutsealaseks tegevuseks vajalike eelduste loomise terviklik süsteem, mis võimaldab tööturu osapooltel selgelt sõnastada oma huvid ja sõlmida selle alusel tasakaalustatud kokkulepped. Kutsete süsteemi osad on kutsestandardite väljatöötamine ja kutseomistamine.

Kutse on teatud valdkonnas tööülesannete täitmiseks vajalik kompetentsus, mille tase on määratud kutsestandardis ja millele vastavus on kinnitatud kutsetunnistuse väljastamisega käesolevas seaduses ettenähtud korras.

Kutsestandard on vastava kutseala spetsialistide, tööandjate ja koolitajate koostatud ja kutsenõukogu kinnitatud dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, tööülesandeid, töökeskkonda ja sätestatakse eeldused ning nõuded kutseomistamisel.

Kompetentsus on edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuste ja

Kutsetasemed

1) I tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal ühesuguses olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada töö käigus juhendamist ning vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

2) II tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal erisuguses olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud enamasti kutsealasel väljaõppel, ta on vilunud ja kogunud, töötab iseseisvalt ning vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

3) III tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal erisuguses ja vahelduvas olukorras, tal on laialdased kutseoskused ja -teadmised, mis on saadud koolituse tulemusena, või vilumused ja kogemused, mis on saadud praktika käigus, on oma kutseala asjatundja ja on võimeline kutseoskusi ja -teadmisi edasi andma. Vajadusel jagab ressursse, korraldab teiste tööd ning vastutab selle eest;

4) IV tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal, mis eeldab tööülesannete analüüsimist ja lahendamist muutuv olukorras, tal on kutseoskused ja -teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

5) V tase – isik on kompetentne tegutsema kutsealal, mis eeldab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseomistamine on protsess, mille käigus hinnatakse kutset taotleva isiku (edaspidi taotleja) kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis toodud nõuetele ja väljastatakse kutsetunnistus.

Kutsetunnistus on kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Kutsenõukogu on laiapõhjaline tööturu osapoolte esindajatest koosnev Kutsekoja juurde moodustatud koostööorgan, mille tegevuse eesmärk on vastavas majandusharus kutsete süsteemi arendamine ja rakendamine.

Kutset omistav organ on juriidiline isik või riigi- või valitsusasutus, kellele on antud õigus kutseid

Kutseregister on riiklik register, mis sisaldab teavet kutsenõukogude, kutsestandardite, kutset omistavate organite ning kehtivate kutsetunnistuste kohta.